

Эгерде нааразычылык мыйзамсыз өтсө, анда күнүмдүк жашоону нааразычылыкка айлантат

If Protest is Made Illegal, Make Daily Life a
Protest

Nadine Bloch

Adapted from a chapter of the book *'Beautiful
Trouble: A Toolbox for Revolution'*

Translation: Bakytbek Tokubek uulu, February 2018

Эгерде нааразычылык мыйзамсыз өтсө, анда күнүмдүк жашоону нааразычылыкка айлантат

Автору: Надин Блок

<http://beautifultrouble.org/principle/if-protest-is-made-illegal-make-daily-life-a-protest/>

2011-жылдын июль айында Беларустагы экономикалык кризистен келип чыккан коомдук нааразычылык өтө катуу болуп, чегине келип жетти. Президент Александр Лукашенконун бийлиги, ар кандай саясий нааразычылык көрсөткөн көрүнштөргө тыюу салган жана полиция кызматкерлери ар бир нааразычылык үнүн басып турушкан. Ал эми буга жооп катары, “коомдук революция уюмдары” элдерди коомдук жайларга чогулуп, кол чаап коомго жар салууну же алардын уюлдук телефондорунун үнүн катуу чыгарып пикир келишпестикти билдирген коомдук ой-пикирлерди жарыялоо максатында мындай иш аракеттерди күнүмдүк иш чарага айлантууга үгүттөп башташкан.

Полиция кызматтыгы нааразычылык митингдерин басуу үчүн катуу тыюу салган. Ошол убактагы бийлик, элдердин кол чабуусу алардын бийлигин кулатуу үчүн жана алардын кадыр баркын түшүрүүгө колдоунулуп жаткандыгын түшүнгөн. Эгерде, бийлик эч кандай иш аракеттерди көрбөсө жана элдерге нааразычылык митингин улантууга мүмкүндүк берип эч кандай жазасыз калтырса, анда калк ачык-айкын бийликке каршы башка иш аракеттерин уланта бермек. Тескерисинче, көптөгөн Беларус элдеринин кол чапкандыктары үчүн камалып жаткандыгына дүйнө эли күбө болушту. Бийлик тарабынан парламентке “уюштурулган жумушсуздук” мыйзамсыз митингчилерин басуу мыйзамын сунуштаганда калктын нааразычылыгы ого бетер күч алып, элдин нааразычылыгын күчөттү.

Мындан бир канча жыл мурунураак, 1983-жылы он жылдык Пиначет диктатуралыгына каршы Чилинин экономикасынын негизги бутагы болгон бал чыгаруучу ишканада уюшкан Чилилик жумушчулар тобу массалык иш таштоону пландашкан. Мурун

дагы иш таштоо болгондо, аларды аскерлер курчап, эгерде жумушчулар өз максаттарын ишке ашырууга аракет кылышса, аларды көзөмөлдөөгө болот деп ойлошкон. Тескерисинче, митингге каршы Улуттук күнүнө карата мындай иш таштоону уюштуруучуларынын башында тургандар калкты митингге үгүттөп, кимде ким аларды колдосо унааны жай айдап, электр жарыгын түнкүсүн жандырып-өчүрүп, кечки саат 20:00дө казан-аяктарды калдыратып тынчсыздыкты уюштурууга чакырган. Калктын басымдуу бөлүгү буга катышып колдоо көрсөтүү менен ал кичи нааразычылык жүрүштүн күч алышына жардам көрсөткөн.

Мындай иш аракеттер-массалык нааразычылык чогулуш жана коомдук митингдер өтө кооптуу болуп баштап, күнүгө кайталанган мындай иш аракеттер пикир келишпестикти алып келип, элдин чогулушуна, ар кандай сөздүн таралышына, бийликтин кадыр баркынын кетишине түрткү болуп, оор чечимди кабыл алууга муктаж болот. Ал: зомбулуктун күчүнөн качуу же андан башка жолду табуу жана *“өзүңдүн максатыңды чечим кабыл алууга багытта”* аттуу принциптерин коңгуроо катары колдонулушу мүмкүн.

Бул принцип бир гана кедей өлкөдөгү диктаторлукка колдонулбайт. Бул дүнөдөгү ар кандай коомдо болгон криминалдык кырдаалдары бар өлкөлөрдө да колдонушу ыктымал. Солт Лейк Ситидеги Мормон чиркөөсүндө эки аялдын өбүшүп, аларды кароолчулар тез арада чиркөөдөн сыртка чыгарылган окуяны эстеп көрсөк. Же болбосо, көчөдө бийлөөнү уюштурган “Либералдык Фронт Бий” (Dance Liberation Front) окуясы жана 1920-жылдардагы репрессияны шылдың кылган азыркы күнгө чейин китеп беттеринде жазылып келген “кабаре мыйзамдар” жана мыйзамсыз “Guliani’s New York” окуялары мисал боло алат.

Кыйынчылыктарды алдын-алуу:

Эгерде зобулуксуз акция күч алып жатса, кемени таштап кетүүгө болбойт. Акцияны өктөрүүдө башынан баштап стратегиялык багытты олоноштуруш керек: чоңураак жана күчтүүрөөк натыйжа бере турган иш-чараларга көңүл буруу зарыл.